NORAKSTS
Lieta Nr.A420812910
A03788-11/11

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2011.gada 28.jūlijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Inga Putra,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *I.P.* pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, uzliekot par pienākumu Juridiskās palīdzības administrācijai piešķirt *I.P.* valsts nodrošinātu juridisko palīdzību.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Tieslietu ministrijas 2010.gada 25.oktobra lēmumu Nr.1-4.1/228 (turpmāk arī – Lēmums) atstāts negrozīts Juridiskās palīdzības administrācijas (turpmāk arī – Administrācija) 2010.gada 17.septembra lēmums Nr.3-3/1994 (turpmāk arī – Sākotnējais lēmums), ar kuru nolemts atteikt piešķirt *I.P.* valsts nodrošināto juridisko palīdzību civillietā Nr.C31260808.

Lēmums pamatots uz šādiem argumentiem.

[1.1] *I.P.* ir tiesības pieprasīt valsts nodrošināto juridisko palīdzību. Taču civillietā Nr.C31260808 Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa 2010.gada 27.aprīlī pieņēmusi spriedumu, par kuru nav iesniegta apelācijas sūdzība un kurš 2010.gada 1.jūnijā stājies spēka.

[1.2] No Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 6.panta otrā punkta un 10.panta izriet, ka juridisko palīdzību atsaka, ja civillietā ir stājies spēkā galīgais tiesas nolēmums. Ņemot vērā, ka Zemgales priekšpilsētas tiesas 2010.gada 27.aprīlī pieņemtais spriedums ir galīgais tiesas nolēmums civillietā Nr.C31260808 un tas ir stājies likumīgā spēkā, nav pamata piešķirt *I.P.* juridisko palīdzību.

[2] Administratīvajā rajona tiesā saņemts *I.P.* pieteikums, kurā lūgts atcelt Lēmumu.

Pieteicējs norāda šādus argumentus.

[2.1] Pieteicējs atbilst Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 3.panta prasībām, kuras nosaka, kādas personas var pretendēt uz juridisko palīdzību. Proti, pieteicējs ir maznodrošināta persona un nepilsonis, kas nonācis tādā situācijā, kas tam liedz nodrošināt sev juridisko palīdzību no sevis neatkarīgu apstākļu dēļ. Turklāt nav iestājušies Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 6.pantā minētie apstākļi, kas var būt par pamatu juridiskās palīdzības atteikumam.

[2.2] Civillietas Nr.C31260808 priekšmets ir parāda atmaksa. Pieteicējs uzskata, ka parādsaistības ir nodibinājis nevis viņš pats, bet gan cita persona, kas uzdevusies par pieteicēju. Tieslietu ministrija nav izvērtējusi lietā virkni būtisku apstākļu, kas saistīti ar pases nozaudēšanu, tās anulāciju, vai un kāpēc nozaudētā pase izmantota noziedzīgu nodarījumu veikšanai.

[3] Tiesā saņemti Administrācijas paskaidrojumi, kuros pieteikums netiek atzīts. Papildus Lēmumā norādītajam Administrācija paskaidro, ka Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums ietver imperatīvas tiesību normas, kas paredz konkrēta satura lēmuma pieņemšanu, ja ir iestājušies tiesību normās paredzētie priekšnoteikumi. Konkrētajā gadījumā, ņemot vērā to, ka galīgais tiesas spriedums civillietā bija stājies spēkā, Administrācijai nebija rīcības brīvības attiecībā uz lēmuma pieņemšanu un tā saturu. Tā pamatoti atteikusi nodrošināt juridisko palīdzību prasītājam, jo, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 65.panta pirmo daļu, tai bija jāizdod obligātais administratīvais akts.

[4] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 114.panta pirmo daļu, ja lietā esošie dokumenti ir pietiekami un tam rakstveidā piekritis pieteicējs, tiesa var izspriest lietu bez tiesas sēdes (rakstveida procesā).

Iesniegumā tiesai *(lietas 13.lapa)* pieteicējs piekrīt lietas izskatīšanai rakstveida procesā. Ņemot vērā minēto un izvērtējot lietā esošos dokumentus, tiesa atzīst, ka lietu ir iespējams izskatīt rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[6] Tiesa konstatē šādus lietas faktiskos apstākļus.

[6.1] Civillietā Nr.C31260808 Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa 2010.gada 27.aprīlī pieņēmusi spriedumu, par kuru nav iesniegta apelācijas sūdzība un kurš 2010.gada 1.jūnijā stājies spēka *(lietas 24.lapa)*.

[6.2] 2010.gada 10.septembrī Administrācijā saņemts pieteicēja iesniegums juridiskās palīdzības pieprasījumam, kurā norādīts, ka pieteicējam nepieciešama juridiskā palīdzība – konsultācija *(lietas 20.-21.lapa)*.

[6.3] 2010.gada 17.septembrī Administrācija pieņēmusi Sākotnējo lēmumu, ar kuru atteikusi pieteicējam juridisko palīdzību civillietā – parāda piedziņas lietā *(lietas 8.lapa)*.

[6.4] Izskatot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu *(lietas 17.lapa)* 2010.gada 25.oktobrī Tieslietu ministrija pieņēmusi Lēmumu *(lietas 9.lapa.)*

[7] Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir atzinis, ka, skatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi. To darot, tiesai jāņem vērā visi būtiskie apstākļi, neatkarīgi no tā, vai negatīvajā administratīvajā aktā, ar kuru atteikts apmierināt pieteicēja prasījumu, šie apstākļi ir norādīti. Administratīvais akts šajā gadījumā ir vērtējams vienīgi kā lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts, tas ir, priekšnoteikums, lai persona varētu vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīva akta izdošanu *(Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 4.janvāra spriedums lietā Nr. SKA-14/2007)*.

Līdz ar to tiesai lietā jānoskaidro, vai pastāv priekšnoteikumi, lai pieteicējs varētu saņemt juridisko palīdzību un vai nepastāv kādi apstākļi, kas liedz to saņemt.

[8] No lietā noskaidrotajiem apstākļiem secināms, ka lietā nav strīds par to, ka pieteicējs atbilst tādas personas statusam, kurām ir tiesības saņemt valsts nodrošināto juridisko palīdzību.

Lietā ir strīds par to, vai ir iestājies kāds no juridiskās palīdzības atteikuma pamatiem.

[9] Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma *I nodaļa Vispārīgie noteikumi* 6.pantā ir noteikti visi tie gadījumi, kas var kalpot par pamatu juridiskās palīdzības atteikumam. Šā panta 2.punkts paredz, ka juridisko palīdzību atsaka, ja šis likums neparedz attiecīgu juridiskās palīdzības nodrošināšanas gadījumu.

Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma speciālais regulējums par juridisko palīdzību civillietās noteic, ka juridisko palīdzību civillietā persona var pieprasīt līdz galīgā tiesas nolēmuma spēkā stāšanās brīdim *(likuma 10.pants)*.

No pieteicēja 2010.gada 10.septembra iesnieguma Administrācijai *(lietas 20.-21.lapa)* secināms, ka pieteicējs prasa juridisko palīdzību civillietā, kurā spēkā stājies spriedums rada personai kaitējumu un atņem visus iztikas līdzekļus.

Vērtējot pieteicēja iesniegumu kopsakarā ar minētajām tiesību normām, tiesas ieskatā pamatoti atzīts, ka nav konstatējami priekšnoteikumi, lai pieteicējs saņemtu valsts nodrošinātu juridisko palīdzību.

Administrācija pieteicējam pareizi norādījusi, ka, pastāvot likumā noteiktiem priekšnosacījumiem, konkrētajā gadījumā, spēkā stājies tiesas nolēmums, iestādei nav rīcības brīvības attiecībā uz administratīvā akta izdošanu vai tā saturu. Iestādei jāizdod konkrēta satura administratīvais akts, proti, juridiskā palīdzība ir atsakāma.

[10] Pieteicējs iebilst, ka Administrācija un Tieslietu ministrija nav ņēmušas vērā un izvērtējušas visus lietā būtiskos apstākļus, tajā skaitā to, ka parāds no pieteicēja tiek piedzīts nelikumīgi, jo pieteicējam parāda nav, un par spēkā stājušos spriedumu civillietā viņš uzzinājis tikai no brīža, kad no viņa konta tika piedzīta nauda parāda segšanai.

Tiesa noraida šo pieteicēja argumentu kā nepamatotu. Administrācijai, izvērtējot iesniegumu par nodrošinātās juridiskās palīdzības nepieciešamību, nav tiesību izvērtēt tiesas sprieduma pamatotību un pārvērtēt tos apstākļus, uz kuru pamata tiesa taisījusi konkrēta satura spriedumu.

[11] No pieteikuma tiesai secināms, ka pieteicējs iespējams vēlētos vērsties policijā par krāpšanu. Lietā nav informācijas par to, vai pieteicējs jau vērsies policijā ar iesniegumu par kriminālprocesa ierosināšanu.

Taču tiesa vērš pieteicēja uzmanību uz to, ka juridiskā palīdzība krimināllietās tiek sniegta, ievērojot Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā paredzētos gadījumus un tikai likumā noteiktām personām.

Taču pieteicējam ir tiesības vērsties policijā ar iesniegumu, ziņojot par iespējamu noziedzīgu nodarījumu, un tiesībsargājošām iestādēm ir pienākums iesniegumā norādītos apstākļus izvērtēt un ierosināt kriminālprocesu, vai pieņemt motivētu atteikumu, ko savukārt pieteicējs var pārsūdzēt. Valsts policijai savi uzdevumi un pienākumi jāpilda neatkarīgi no tā, cik juridiski korekti persona uzrakstījusi iesniegumu, iesniegumā nav jānorāda vainīgā persona, nav jāuzskaita noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes un nav jānorāda kvalifikācija.

Tāpat pieteicējam ir tiesības vērsties ar iesniegumu Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūrā, lūdzot ģenerālprokuroram iesniegt protestu par spriedumu civillietā Civilprocesa likuma 483. un 484.pantā noteiktajā kārtībā.

[12] Ņemot vērā spriedumā izvērtētos apstākļus, tiesa secina, ka nepastāv priekšnoteikumi labvēlīga administratīvā akta izdošanai, t.i., pienākuma uzlikšanai Administrācijai nodrošināt pieteicēju ar juridisko palīdzību. Līdz ar to pieteicēja pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[13] Saskaņā ar Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 26.pantu Juridiskās palīdzības administrācijas lēmumu persona var apstrīdēt un pārsūdzēt

Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Administratīvās rajona tiesas nolēmums nav pārsūdzams. Līdz ar to spriedums šajā lietā nav pārsūdzams un stājas spēkā nekavējoties.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt *I.P.* pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, uzliekot pienākumu Juridiskās palīdzības administrācijai piešķirt *I.P.* valsts nodrošināto juridisko palīdzību.

Spriedums ir galīgs un nav pārsūdzams.

Tiesnese *(paraksts)* I.Putra

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnese I.Putra
Rīgā, 2011.gada 28.jūlijā.